

Zakon o izvrševanju proračunov že več let dovoljuje predplačila pri financiranju programov in projektov nevladnih organizacij iz nacionalnega proračuna, ki lahko sežejo do 30 odstotkov skupne vrednosti projekta.

Možnost predplačil je bila uzakonjena zaradi spoznanja, da nevladne organizacije zaradi nepridobitne narave svojih dejavnosti praviloma ne razpolagajo s preteklimi presežki, s katerimi bi lahko za svoje projekte zalagale znatnejša sredstva. Zaradi predplačil se lahko sedaj lotevajo večjih projektov, dosegajo pa tudi boljše rezultate, saj se jim ni treba ukvarjati z zagotavljanjem likvidnosti, ampak se lahko posvetijo vsebini svojih projektov.

Vendar so bila do sedaj predplačila po Zakonu o izvrševanju proračunov dovoljena le pri razpisih iz državnega proračuna, medtem ko so bila na lokalni ravni na voljo le v okviru omejitev 52. člena Zakona o javnih financah,¹ ki je za predplačila pri sofinanciranju nevladnih organizacij skozi javne razpise zahteval **primerno zavarovanje**, ki pa ga NVO običajno niso mogle zagotoviti.

Z Zakonom o izvrševanju proračunov za leti 2016 in 2017 (ZIPRS1617)² pa ureditev predplačil tudi na lokalni ravni postaja ugodnejša, saj veljajo odslej zanje enaka pravila kot na nacionalni ravni in torej posebno zavarovanje več ni potrebno.

Ta pravila so:

1. Osnovno pravilo, ki velja v vseh primerih, je, da se predplačila lahko zagotovijo večkrat in skozi celotno trajanje projekta. Pomembno je le, da znesek **odprtega** predplačila v nobenem trenutku ne preseže 30 odstotkov celotne vrednosti projekta. Ko pa je predplačilo porabljeno in je o tem izvajalec predložil dokazila, lahko takoj prejme novo predplačilo.
2. Če pogodbeni višina financiranja ne presega 20.000 evrov in bodo **hkrati** vse projektne aktivnosti izvedene v tekočem koledarskem letu, je lahko predplačilo odprto skozi celotno trajanje projekta oziroma lahko rok, v katerem ga mora izvajalec porabiti, določimo sami. Lahko se npr. odločimo, da bomo na začetku zagotovili 30-odstotno predplačilo, ki ga bomo poračunali šele ob zadnjem oz. končnem poročilu. Lahko pa ga npr. poračunamo po šestih mesecih ob vmesnem poročilu in nato izvajalcu nakažemo novih 30 odstotkov.
3. V vseh ostalih primerih, se pravi, če vrednost financiranja presega 20.000 evrov ali pa projektne aktivnosti trajajo čez tekoče koledarsko leto (npr. april 2016 – februar 2017), pa velja, da moramo v pogodbi izrecno določiti, da mora izvajalec predplačilo porabiti najkasneje **v 150 dneh** (oz. najpozneje na 150. dan predložiti dokazila o upravičeni porabi sredstev). Nato mu lahko nakažemo novo predplačilo za preostanek projekta.

Koraki do uvedbe predplačil so:

1. Predplačila predvidimo v javnem razpisu, v katerem je priporočljivo opisati tudi dinamiko nakazil. Glede na višino projektov in njihovo trajanje dobro premislimo, kolikšno vrednost predplačila lahko izvajalci porabijo v roku, ki ga bomo določili za poročanje oziroma porabo predplačila.
2. Pravila o predplačilih (višina, rok porabe, obveznost poročanja) vnesemo v pogodbo o sofinanciranju. Pri tem ne pozabimo na pravilo, da je treba v pogodbi dogovoriti, da se izvajalec zavezuje prejeta sredstva, skupaj z zamudnimi obrestmi, vrniti v proračun, če se naknadno ugotovi, da je bilo izplačilo iz proračuna neupravičeno izvršeno.
3. Pripravimo zahtevek za predplačilo.
4. Pripravimo vzorec finančnega poročila, v katerem bo izvajalec lahko izkazal, koliko predplačila je v določenem roku porabil.
5. Proces spremljanja in pregledovanja poročil organiziramo tako, da bodo poročila pregledana pravočasno in se bo možnost predplačil dejansko izvajala.

¹ Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13 in 55/15 – ZFisP)

² Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2016 in 2017 (Uradni list RS, št. 96/15)

33. člen
(predplačila)

- (1) Ne glede na drugi odstavek 52. člena ZJF so predplačila dovoljena:
(...)

3. do višine 30 % predvidenih pogodbenih obveznosti za sofinanciranje dejavnosti, programov in projektov pod pogojem, da je prejemnik oseba zasebnega prava ter je ustanovljena in deluje kot društvo, zasebni zavod ali ustanova oziroma za sofinanciranje programov in projektov, če je prejemnik oseba javnega prava ter ustanovljena in deluje kot javni zavod, javni sklad ali zbornica, ki izvaja javna pooblastila po zakonu;

4. za plačilo:

- pogodbenih obveznosti, pri katerih je to uveljavljeno s poslovnimi običaji (npr. šolnine, naročnine, plačila dobaviteljem iz tujih držav, če v nasprotnem primeru pogodbe ni mogoče skleniti);
- pogodbenih obveznosti za projekte medinstitucionalne pomoči tretjim državam, ki jih financira EU;
- akontacij stroškov za službena potovanja;
- varščine na javni dražbi;
- predujma za kritje začetnih stroškov stečajnega postopka po 233. členu Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 13/14 – uradno prečiščeno besedilo in 10/15 – popr.);

5. če tako določa donator.

- (2) Pri predplačilih iz 1., 2. in 3. točke prejšnjega odstavka se mora neposredni uporabnik v pogodbi s prejemnikom sredstev dogovoriti, da se prejemnik sredstev zavezuje prejeta sredstva, skupaj z zamudnimi obrestmi, vrniti v proračun, če se naknadno ugotovi, da je bilo izplačilo iz proračuna neupravičeno izvršeno. Šteje se, da je bilo izplačilo iz proračuna neupravičeno izvršeno, če EK zahtevke za plačilo sredstev zavrne ali če EK izstavi zahtevek za vračilo.
- (3) Pri predplačilih iz 3. točke prvega odstavka tega člena mora neposredni uporabnik v pogodbi dogovoriti tudi, da bo prejemnik sredstev, najkasneje v 150 dneh po prejemu predplačila, neposrednemu uporabniku posredoval dokazila o upravičeni porabi sredstev in tudi, da prejemnik sredstev do nadaljnjih predplačil po sklenjeni pogodbi ne bo več upravičen, če v navedenem roku dokazil ne bo posredoval ali če se ob kontroli dokazil izkaže, da dokazila ne izkazujejo upravičenosti porabe v višini predplačila.
- (4) Ne glede na prejšnji odstavek se neposrednemu uporabniku v pogodbi ni treba dogovoriti, da bo prejemnik sredstev najkasneje v 150 dneh po prejemu predplačila neposrednemu uporabniku posredoval dokazila o upravičeni porabi sredstev, če pogodbeni vrednost ne preseže 20.000 eurov in če se pogodbene obveznosti v celoti izvedejo v tekočem letu.
- (7) Določbe 3., 4. in 5. točke prvega odstavka tega člena veljajo tudi za plačila v breme občinskih proračunov.

Pomembno:

Če bomo uvedli možnost predplačil, bodo izvajalci projekte izvajali lažje in bolje, zato se bodo možnosti za doseganje ciljev javnega razpisa znatno povečale.

V javnem razpisu lahko določimo izplačilo predplačila do 30 % pogodbene vrednosti naenkrat, a kljub temu skrbno premislimo, koliko predplačila lahko izvajalci glede na vrednost projektov porabijo v roku, ki smo ga določili.

Predplačila upoštevamo pri dinamiki plačil v javnem razpisu in prilagodimo obrazce za poročanje. Proces spremljanja in pregledovanja poročil organiziramo tako, da bodo poročila pregledana pravočasno in se bo možnost predplačil dejansko izvajala.